2021

Jaarplan

NME De Klyster Educatie Natuur en Duurzaamheid Basisonderwijs

Gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel

1. **Voorwoord**

2. **NME De Klyster in een notendop**
   In dit hoofdstuk een korte beschrijving van NME De Klyster

3. **Planning en Beleid 2021**
   In dit hoofdstuk 13 hoofdbezigheden van NME De Klyster voor 2021
   - **3.1 Aanbod najaars- en voorjaarssemester**
   - **3.2 Uitleencentrum**
   - **3.3 Project Fryske Enerzjy**
   - **3.4 Project Ode aan het Landschap**
   - **3.5 Lezingen en Presentaties**
   - **3.6 Finetunen webapplicatie en CMS**
   - **3.7 Ontwikkeling Vogel van de Week, deel II**
   - **3.8 Nieuwsbrieven en PR-acties**
   - **3.9 Boomfeestdag**
   - **3.10 Project Wat 'n Wad**
   - **3.11 Vrijwilligers**
   - **3.12 Duurzame Voorleesdag**
   - **3.13 25-jarig Jubileum**

4. **Begroting**

5. **Longlist**
   In dit hoofdstuk zaken die in de toekomst opgepakt kunnen worden, omdat ze leiden tot groei, ontwikkeling, kwaliteitsverbetering en aansluiten bij actualiteit en bestuurlijke wensen
   - **5.1 Versterken Netwerk**
   - **5.2 Uitbreiding team**
   - **5.3 Inspelen actualiteit**
   - **5.4 Doelgroepuitbreiding**
   - **5.5 SDG's**
   - **5.6 Biodiversiteit**
   - **5.7 Landschapsbiografie**

Bijlagen **1 Taken**

2 Infografic

1 VOORWOORD

Voor u ligt het jaarplan 2021 van NME De Klyster. We gaan een onzeker jaar tegemoet aangezien het einde van de coronacrisis nog niet in zicht is. Het basisonderwijs is begin 2021 gesloten en er wordt thuisonderwijs verzorgd.

Desondanks gaat De Klyster vol goede moed door. Het ontwikkelen van het scholenaanbod, het organiseren van de projecten en het updaten van het Uitleencentrum gaan onverminderd voort. Indien nodig zullen de programma's aangepast worden aan de wensen voor thuisonderwijs.

Het Uitleencentrum is tijdelijk gesloten vanwege de grote operatie update leskisten. Deze update is mogelijk door subsidie van Provinsje Fryslân en cofinanciering van onze gemeenten.

Daarnaast worden nieuwe projecten ontwikkeld waaronder deel II Vogel van de Week, Project Hjir kom ik Wei (over landschap en taal), project Wat 'n Wad en de Boomfeestdag. Hier wordt o.a. de in 2020 nieuw verworven structurele gemeentelijke bijdrage aan De Klyster voor ingezet.

In 2021 bestaat De Klyster 25 jaar. Dit jubileumjaar willen we graag vieren op het moment dat het Uitleencentrum weer open gaat en de coronacrisis voorbij is.

NME in de gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel

Hart voor een duurzaam Noordoost Friesland. De gemeenten streven naar een regio waar bewoners -jong en volwassen- een actieve bijdrage kunnen en willen leveren aan een duurzame toekomst: groen, leefbaar en veerkrachtig. NME De Klyster is sociaal instrumentarium dat ingezet wordt om beleidsdoelstellingen te realiseren.

De kerntaak van NME: basisschoolkinderen in contact brengen met de natuur, de omgeving en het landschap, waardoor een belangrijke basis wordt gelegd voor gezond, duurzaam en milieubewust gedrag.

Damwâld, maart 2021

Marjolein Staal
NME-coördinator en teamleider De Klyster

2 DE KLYSTER IN EEN NOTENDOP

Plaats binnen gemeentelijk organisatie

De Klyster is een gemeentelijk NME-Centrum voor natuur- en duurzaamheidseducatie van Dantumadiel en Noardeast-Fryslân. De Klyster valt organiek onder het cluster Duurzaamheid van Dorpen en Wijken.

De Klyster vertaalt groene en duurzame beleidsthema's in educatieve onderwijs-programma's en draagt zo bij aan het realiseren van gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Bestuurders worden hierbij actief betrokken. Kortgezegd, NME is gemeentelijk instrumentarium. NME is geen wettelijke taak.

De Klyster faciliteert en stimuleert het basisonderwijs in de lessen natuur en duurzaamheid m.b.v. een *Uitleencentrum* en *Activiteitenaanbod*.

Het NME-Centrum is gehuisvest in Damwoude op terrein Botniahiem.

De Klyster heeft een Uitleencentrum, Praktijkveld (buitenlokaal), Kantoor met twee werkplekken en een kleine Vergaderaccommodatie voor de vrijwilligers.

Belangrijke thema's

Klimaat en duurzame energie, circulaire economie, biodiversiteit, afvalreductie en hergebruik, zwerfafval, gezonde voeding en beweging, kringlopen en ecologische basisvorming, schone lucht en bodemkwaliteit, water en waterberging, landschap, flora, fauna, en cultuurhistorie, groene leefomgeving voor de jeugd, Nationaal park Lauwersland, Nationaal landschap Noardlike Fryske Wâlden, It Bûtefjild, Wereld Erfgoed Waddenzee.

Doel NME

Zorgdragen dat basisschoolkinderen een band opbouwen met de natuur en het landschap in de eigen leefomgeving, waardoor zij hiervan de waarde inzien, er later goed op zullen passen en in staat zijn duurzame keuzes te maken om zo op eigen wijze bij te kunnen dragen aan een duurzame, toekomstbestendige leefomgeving.

Bijdragen aan het realiseren van gemeentelijke beleidsdoelstellingen op het gebied van de grote duurzaamheidsthema's en natuur- en landschappelijke waarden.

Alle kinderen naar buiten en leren met Hoofd – Hart – Handen.

Doelgroep

De primaire doelgroep is het basisonderwijs. In 2021 zijn dat 50 basisscholen inclusief 2 scholen voor speciaal basisonderwijs.

Kerntaken

Basisschoolkinderen in contact brengen met de natuur, de omgeving en het landschap, waardoor een belangrijke basis wordt gelegd voor gezond en milieubewust gedrag nu en in de toekomst.

Het organiseren van een jaarlijks aanbod aan natuurexcursies en buitenactiviteiten en de ontwikkeling van positieve kindvriendelijke duurzaamheidsprojecten voor basisschoolleerlingen in Noordoost Friesland.

Het stimuleren, faciliteren en ondersteunen van leerkrachten basisonderwijs in hun lessen NME.

Scholennetwerk

De Klyster heeft een sterk scholennetwerk. De scholen zijn allemaal lid van de Klyster en hebben in het schoolteam een NME-contactpersoon als aanspreekpunt.

Ambitie

100% bereik van alle 50 basisscholen met in totaal ongeveer 6000 leerlingen.

ANBI

De Klyster is geregistreerd als Algemeen Nut Beogende Instelling,

Samenwerking

De Klyster werkt samen met de andere drie Friese NME-Centra, Natuurmuseum Friesland, het provinciale IVN-consulentschap, terreinbeheerders en boswachters Staatsbosbeheer en Fryske Gea, maatschappelijke organisaties en groene instanties in de regio.

De Klyster vormt met NDE-Centrum Pingo & Pet van Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel een netwerkorganisatie.

Het Klysterteam

Het Klysterteam is een hechte, trouwe en betrokken groep professionals en vrijwilligers die allemaal een band met de natuur hebben en dit graag over willen dragen aan de jongere

generatie. Het klysterteam bestaat in 2021 uit: 2 vaste medewerkers, 18 projectmedewerkers, 14 vrijwilligers waaronder 12 natuurgidsen en 2 vrijwilligers technische dienst. Bestuurlijk betrokken: 2 contactambtenaren, 2 wethouders, 5 bestuursleden van stichting Freonen fan de Klyster, 5 leden Comité van aanbeveling.

Natuurgidsen

Ieder jaar worden excursies gegeven die geleid worden door gecertificeerde natuur- en wadgidsen en ZZP-ers. Deze natuurgidsen hebben een VOG en een vrijwilligerscontract bij De Klyster en ontvangen een vrijwilligersvergoeding conform de regelgeving van de Rijksoverheid.

Stifting Freonen fan De Klyster

Stifting freonen fan De Klyster is een stichting met een eigen bestuur met als doel het ondersteunen van De Klyster door subsidie aan te vragen voor grote projecten. Het bestuur doet dit op vrijwillige basis.

Comité van Aanbeveling

De Klyster heeft een comité van aanbeveling met daarin een aantal prominente Friezen die hun goede naam verbinden aan De Klyster.

Financiën

- De Klyster heeft in 2021 een gemeentelijk werkbudget van € 39.145.
- Daarnaast wordt in 2021 naar verwacht extern € 20.000 budget verkregen.
- Stifting Freonen fan De Klyster vraagt om het jaar subsidie aan om bijzondere klysterprojecten financieel te ondersteunen.
- De scholen betalen een eigen bijdrage van 1 euro per kind bij deelname aan een activiteit en een jaarlijks lidmaatschapsbedrag van 25 euro per school en 0,50 euro per leerling. De scholen dragen ongeveer € 4.000 euro op jaarbasis bij + een flexibel bedrag van gemiddeld € 5.000 voor deelname aan het aanbod.
- Vrijwilligers ontvangen de wettelijke vrijwilligersvergoeding. Vanaf 1 januari 2021 gaat de vergoeding van € 170 naar € 180 per maand en van max € 1.700 naar € 1.800 per jaar. De vrijwilligers zijn via de gemeente Noardeast-Fryslân verzekerd.

De Klyster houdt de financien bij in een boekhoudsysteem. Iedere rekening wordt geaccordeerd door de teammanager van Dorpen en Wijken. Eens per jaar wordt een begroting en afrekening gemaakt.

3. PLANNING EN BELEID 2021

In 2021 is in het eerste semester het **project Fryske Enerzjy** het duurzaamheidsthema. In de gastlessen wordt stilgestaan bij de energietransitie. Voorbeelden van groene energie-initiatieven van Noardeas-Fryslân en Dantumadiel komen aan de orde in de gastles.

Het tweede semester staat in het teken van **Ode aan het Landschap**. In het aanbod staat het landschap centraal. M.b.v. de Landschapsbiografie wordt een educatief project **Hjir kom ik wei** ontwikkeld voor het basisonderwijs. Projecten, Wat 'n Wad, Noardlike Fryske Wâlden, Flessenpost en Eendenkooien zijn voorbeelden van aanbod dat hierbij aansluit. De ondersteuningsuren van IVN worden ingezet voor de ontwikkeling van het landschaps-educatieproject.

Verder wordt in 2021 het **Uitleencentrum vernieuwd**. Al het afgeschreven materiaal krijgt een update en wordt gedigitaliseerd.

Ook in 2021 wordt verder gewerkt aan het finetunen van de **nieuwe** webapplicatie.

In 2021 zal ook een **presentatie** gegeven worden aan de raadsleden van de gemeenten.

Met het IVN zal verder gesproken worden over **samenwerking** op het gebied van programmering van activiteiten.

In de volgende hoofdstukken een uitsplitsing in 13 hoofdbezigheden.

3.1 Scholenaanbod excursies – gastlessen - projecten

2021 is in 2 semesters verdeeld. De volgende activiteiten worden voor de scholen georganiseerd door De Klyster

Voorjaar-Zomer 2021

Nr	Naam activiteit	Ontwikkelaar	Financier 2021	Kosten-raming
01	Project Fryske Enerzjy*	IVN, NME Friesland	IVN, NME-centra	2.000
02	Project Zaailes in de klas*	St. Roeach	Ingekocht Klyster, scholen	1.500
03	Natuurfotografie KidzKlix*	St. KidzKlix	Ingekocht Klyster, scholen	3.500
04	Moestuinieren in de klas	GDO	GDO	0,00

05	Voorjaarsexcursie Geastmerbosk	Klyster	Klyster, scholen	500
06	Natuuravontuur excursie	Klyster	Klyster, scholen	500
07	Maskerbij-bende excursie	De Dobben, IVN	Dantumadiel, Klyster, scholen	500
08	Fisken op Raais Lauwersland*	Waddenvereniging, IVN, subsidienten	Klyster, IVN, scholen	1.500
09	Struinen op het Wad excursie	Klyster	Klyster, scholen	1.000
10	't Wad op met de mannen	Klyster	Klyster, scholen	1.000
11	Pykje Fjouwer - excursie	IVN, Kening fan de Greiden	Klyster, scholen	1.000
12	Nationale Buitenlesdag	Jantje Beton, IVN	IVN, Jantje Beton	0,0
	Subtotaal			**13.000**

** inhuur projectmedewerker*

Najaar-Winter 2021

Nr	Naam activiteit	Ontwikkelaar	Financier 2021	Kosten-raming
13	Project Ode aan het Landschap – Berneboekeambassadeur*	AFUK, IVN, Klyster	Taalbeliid NEF en Klyster	10.000
14	Project Noardlike Fryske Wâlden: Takomst foar in Unyk Lânskip	Noardlike Fryske Wâlden, Klyster, IVN, LBF, Provinsje	Dantumadiel, NEF, NFW, scholen	0,0
15	Wat 'n Wad – theater voorstelling en wadexcursie*	Pier21, subsidienten	Klyster, scholen	10.000
16	Egelpad - Sûkerei	IVN, Klyster	Klyster, scholen	2.000
17	Veenkloosterbos herfstwandeling	Klyster	Klyster, scholen	500
18	Herfstexcursie Tolhuispark en Driesumerbosk	Klyster	Klyster, scholen	500
19	Reis in de tijd met Fredau en Detlef	De Dobben, IVN	Dantumadiel, Klyster, scholen	500
20	Bollen planten in de klas	Klyster	Klyster, scholen	500
21	Flessenpost Lauwersland*	IVN, NP Lauwersland, Dichtersgilde	Klyster, scholen	1500
22	Project Eendenkooien*	St. Erfgoed, subsidienten, Fryske Gea	Klyster, scholen	1500
23	Dag van de Duurzaamheid, voorleesactie*	Urgenda, IVN, GDO, subsidienten	Klyster	1.000
24	Boomfeestdag*	St. Boomfeestdag	Klyster	1.250
25	Braakballen pluizen in de klas	Klyster	Klyster, scholen	750
	Subtotaal			**30.000**
	Totaal			**43.000**

** inhuur projectmedewerker*

3.2 Uitleencentrum

In 2021 kunnen de klysterscholen geen lesmateriaal lenen. De winkel is wegens verbouwing gesloten. Een team van 15 projectmedewerkers en 5 vrijwilligers gaat deze grote klus klaren o.l.v. de NME-coördinator. Alle 50 leskisten worden gemoderniseerd met provinciale en gemeentelijke subsidie. Bovendien wordt het Uitleencentrum opnieuw ingericht en komt er een scheiding tussen uitleencentrum en gidsenmagazijn.

De haal- en brengservice wordt opnieuw georganiseerd. Hiervoor moet een nieuwe vrijwilliger geworven worden.

3.3 Project Fryske Enerzjy

De NME-centra Friesland en het IVN hebben samen het project Fryske Enerzjy ontwikkeld. Het hoofdthema is de energietransitie en groene energie. In het voorjaar van 2021 draait op 10 scholen een pilot.

3.4 Project Ode aan het Landschap

De tweede helft van het jaar sluit De Klyster aan bij Ode aan het Landschap, een landelijk jaarthema én bij de gemeentelijke Landschapsbiografie. Hiervoor krijgt De Klyster ondersteuning van het IVN, Taalbeliid van de gemeente NEF en de AFUK. De Klyster stelt een regionaal programma samen waarin leerlingen leren kijken naar het landschap in hun eigen leefomgeving onder het motto “Hjir kom ik wei”. De Berneboekeambassadeur komt op alle 50 scholen een koffer met 10 Fryske boeken brengen, die gaan over de natuur en het landschap. Het project wordt uitgevoerd door een projectmedewerker.

3.5 Lezingen en presentaties

De raadsleden en colleges B&W van Dantumadiel en Noardeast-Fryslân krijgen een presentatie van De Klyster in 2021.

6 landelijke en provinciale symposia van IVN, GDO en het NME-netwerk worden bijgewoond om op de hoogte te blijven van de nieuwste ontwikkelingen, onderzoeken en regelingen op het gebied van NME en Duurzaamheid.

3.6 Finetunen webapplicatie

De nieuwe website en het nieuwe CMS waarin alle bedrijfsprocessen worden geregeld werken nog niet naar alle tevredenheid. In 2021 gaat dit verder gefinetuned worden.

3.7 Ontwikkelen Vogel van de Week

In 2021 wordt door de Freonen fan De Klyster het project Vogel van de Week uitgebreid met deel II weidevogels. Hiervoor is geld van Kening fan de Greide beschikbaar gesteld.

3.8 Nieuwsbrief en PR-acties

Het streven is om in 2021 iedere maand 1 nieuwsbrief uit te brengen. De nieuwsbrief wordt verzonden naar alle scholen, NME-contactpersonen, raadsleden, Colleges van B&W, klysterteam, relaties van De Klyster.

Op de website worden onder het kopje “nieuws” alle klysternieuwtjes gedeeld.

De pers zal een paar keer per jaar en bij bijzonderheden uitgenodigd worden. Bestuurders worden waar mogelijk betrokken.

De vrijwilligers krijgen in 2021 nieuwe gidsen kleding. Verder komt er een nieuwe folder en PR-materiaal met het nieuwe klysterlogo.

De Klyster is van de gemeenten Dantumadiel en Noardeast Fryslân. Dit is zowel intern als buiten de gemeenten niet bekend genoeg. Al 25 jaar bieden de gemeenten deze service en wordt dankbaar gebruik gemaakt hiervan. Hiermee kunnen de gemeenten positieve nieuwswaarde genereren.

Met afdeling communicatie wordt een afspraak gemaakt om De Klyster een plek te geven op gemeentepagina’s, socials en andere uitingen.

3.9 Boomfeestdag

Biodiversiteit is een belangrijk gemeentelijk thema. In november 2021 doet De Klyster mee aan de organisatie van de gemeentelijke Boomfeestdag. De wethouders worden betrokken bij de boomplantactie.

3.10 Wat ’n Wad theater + wadexcursie

In 2018 speelde Kanoet voor De Klyster. Dit was zeer succesvol. In samenwerking met de Wadopera, Pier21 en Landesdouwe Deutschland, speelt Pier21 nu de nieuwe theatervoorstelling Wat ’n Wad voor klysterscholen.

Vismigratie, biodiversiteit, het leven onder water, Wad Werelderfgoed en duurzaam toerisme, zijn de centrale thema’s. Na de voorstelling gaan de leerlingen met klystergidsen de dijk over om het Wad met eigen ogen te ontdekken.

3.11 Vrijwilligers

Twee keer per jaar organiseert De Klyster een activiteit voor het klysterteam en de vrijwilligers. In 2021 organiseren we een workshop/uitje na het voorjaarsseizoen en een eindejaar kerstborrel.

De vrijwilligers kunnen meedoen aan het webinar met de workshop “Filosoferen met kinderen over natuur” en ze worden uitgenodigd voor de IVN “Educatiesafari”.

3.12 Duurzame Voorleesdag

Op 8 oktober 2021 is het de Dag van de Duurzaamheid Onderwijs. Dit jaar organiseert De Klyster weer dat bestuurders op vrijdagochtend 8 oktober in de bovenbouw een verhaal komen voorlezen met een duurzaam thema en daarna in gesprek gaan met de leerlingen over duurzaamheid.

3.13 Klyster 25-jarig Jubileum

In 2021 bestaat De Klyster 25 jaar. Dit jubileum willen we graag eind van het jaar vieren voor vrijwilligers, freonen, NME-contactpersonen, bestuurders, (ex)collega’s en samenwerkingspartners.

Een mooie gelegenheid om dit samen te laten vallen met het openen van het nieuwe Uitleencentrum. Gedacht wordt om naast een bescheiden live feestmoment met sprekers en workshops ook een reportage te laten maken over 25 jaar Klyster door RTV/NOF, waarin een prominente plek voor de vrijwilligers wordt ingenomen.

Ook de stichting Freonen fan De Klyster zal betrokken worden bij het maken van het jubileumprogramma.

Financiele middelen moeten nog gezocht worden.

4 BEGROTING

Werkbudget 2021: 39.145 + inkomsten 20.000 = € 59.145

Administratie/Exploitatie	huur, gas, water, kabel, kantoorkosten	7.250
Uitleencentrum	haal- en brengservice, vrijwilligers, reparatie	4.500
Aanbod	ontwikkeling, vrijwilligers, materiaal	10.000
Personeel	Vrijwilligers/Projectmedewerkers	10.000
Project	duurzaamheidsprojecten kosten	20.000
PVC + Website	promotie, voorlichting, media, pers, website	6.500
Overig	voorkomende kosten	895
Totaal		**59.145**

5 LONGLIST

Hieronder staan wensen en ambities genoemd die wenselijk zijn, maar waarvoor binnen de huidige bezetting en begroting in 2021 geen ruimte is.

5.1 Versterken netwerk

NME-contactpersoon € 7.707 per jaar

Iedere school heeft een NME-contactpersoon om klysterzaken binnen het eigen schoolteam te regelen. We krijgen regelmatig de vraag om netwerkbijeenkomsten te organiseren om de NME-contactpersonen te inspireren en van informatie te voorzien.

Daarnaast zou het goed zijn om ieder jaar contact met de school te hebben over het NME-programma (werving) en over de wensen en ontwikkelingen in het primair onderwijs.

Scholenkoepels € 2.070 per jaar

De meeste scholen zijn in de loop der jaren onderdeel geworden van een grote scholenkoepel. Iedere koepel heeft een bovenschools directeur. Om goed aan te sluiten en op de hoogte te blijven van de nieuwste onderwijsontwikkelingen zou De Klyster graag jaarlijks contact onderhouden. Daarnaast wil De Klyster graag bij het koepeloverleg een presentatie geven over NME en praten over de mogelijkheid om een vaste plek in het schoolcurriculum te krijgen.

Kosten totaal € 9.777 per jaar

5.2 Uitbreiding team

Door groei en ontwikkeling is de NME-coördinator ook uitgegroeid tot teamleider. Het aansturen van het team, het schrijven van plannen van aanpak en het verbinden van de projecten is een verschuiving binnen het takenpakket van de NME-coördinator. Omwille van de continuïteit is uitbreiding van het team met een junior coördinator gewenst.

Kosten afhankelijk van inschaling en aantal uren.

5.3 Inspelen op de actualiteit

De Klyster wordt zeer regelmatig om advies en medewerking gevraagd (zowel intern als extern). Het is een goede ontwikkeling dat men De Klyster als educatiespecialist weet te vinden. Het karakter van de aanvraag is altijd korte termijn. Vandaar de wens om een structureel budget te kunnen begroten om jaarlijks in te kunnen spelen op deze actuale vragen.

Kosten € 3.000 per jaar

5.4 Doelgroepuitbreiding

Vanuit de voorschoolse periode en de BSO is de roep om ondersteuning van De Klyster. Landelijk wordt dit gestimuleerd en wetenschappelijk komt er steeds meer bewijs dat een groene speelomgeving erg belangrijk is voor de ontwikkeling van kinderen in de voorschoolse periode.

Het honoreren van deze aanvragen zou een doelgroepverbreding zijn die bijbehorend specialisme vereist. Binnen het huidige budget en de huidige personele bezetting is daar geen ruimte voor.

Kosten doelgroepuitbreiding pilot inclusief ZZPer en NME-aanbod € 50.000

5.5 SDG's

Een groeiend aantal gemeenten gebruikt de Global Goals for Sustainable Development van de VN in hun coalitieakkoord 2018-2022 als bruikbaar kader voor een duurzame toekomst. Zij gebruiken de Global Goals om de samenhang te laten zien tussen de diverse inspanningen voor sociale, economische en ecologische duurzaamheid in hun gemeente, en als helder perspectief voor de toekomst. De Klyster zou graag een project draaien over de SDG's waarin bestuurders en kinderen hiermee aan de slag gaan.

Projectkosten € 20.000

5.6 Biodiversiteit

Raadsleden hebben aangegeven graag educatieve aandacht te geven aan biodiversiteit, de wilde bij, de bermen en het plaatsen van grote bijenhotels op het schoolplein. Via het Van Hall Instituut en Silence of the Bees ligt ook een verzoek om een project te ontwikkelen voor het basisonderwijs. Dit vergt extra budget en formatie.

Projectkosten € 20.000

5.7 Landschapsbiografie

De landschapsbiografie van Noardeast Fryslân is gepresenteerd. De Klyster is gevraagd om een educatief project te bedenken dat hierbij past. Dit vergt extra budget en formatie.

Projectkosten € 20.000

6 BIJLAGE 1 TAKEN

Activiteitenaanbod	De Klyster stuurt 2 x per jaar een activiteitenaanbod naar de 50 basisscholen. Het aanbod bestaat uit projecten, excursies, natuur in de klas en gastlessen. De scholen kiezen zelf waar ze aan mee willen doen.
Uitleencentrum	Basisscholen die lid van De Klyster zijn kunnen educatief lesmateriaal zoals leskisten en practicummateriaal gratis lenen bij de Klyster. Elke basisschool in de klysterregio is lid. Materiaal kan via de website bekeken worden en gereserveerd. Iedere woensdag haalt en brengt een vrijwilliger het materiaal bij de school.
Duurzaamheidsproject	Ieder jaar staat een duurzaamheidsthema centraal. Dit thema is afgeleid van het gemeentelijk of landelijk duurzaamheidsbeleid. Dit thema krijgt extra aandacht. Dat kan door speciale acties, de uitgave van een krant/infofolder, gastles, wedstrijd, etc. Bestuurders worden nauw betrokken.
Communicatie	-De lokale pers wordt regelmatig uitgenodigd en op de hoogte gehouden. -In de persuitingen wordt altijd de link gelegd naar de klystergemeenten. -10 x per jaar verschijnt de klysternieuwsbrief -Januari verschijnt terugblik + financiele verantwoording vorige jaar -Februari verschijnt jaarplan -De website www.klyster.nl geeft informatie en nieuws -De Klyster heeft een eigen facebookaccount -Afdeling communicatie wordt op de hoogte gehouden en/of ingezet
Overleg	2 x per jaar PFO met wethouders duurzaamheid 2 x per jaar Overleg Provinciaal Consulentschap IVN en NME-collega's

	2 x per jaar congres GDO
	2 x per jaar Landelijk NME-netwerk (trends en politiek)
	2 x per jaar overleg vrijwilligers
	3 x per jaar bestuursvergadering Stichting Freonen fan de Klyster
	1 x per overleg directeur IVN
	Met regelmaat voortgangsoverleg projectmedewerkers
	Op aanvraag met lokale natuurverenigingen
Presentaties	Eens in de 2 jaar voor raadsleden
	Op aanvraag aan derden
Team	1 x per jaar uitje en/of studiedag/natuurworkshop
	1 x per jaar kerst/nieuwjaarsborrel
Financiën	Coördinator en administratieve kracht zijn in dienst van gemeente Noardeast-Fryslân
	Werkbudget Klyster 59.000 (39.000 gemeente 20.000 extern)
	Scholen betalen 1 euro per leerling voor deelname aan activiteit
	Scholen betalen in 2021 25 euro per school + 0,50 per leerling lidmaatschapsgeld
	De Klyster heeft eigen boekhoudsysteem
	Rekeningen worden gecheckt, ingeboekt en ter betaling doorgezonden
	Projectmedewerkers gastlessen ontvangen een vergoeding per les. Voor projectcoordinatie wordt op basis van een opdrachtverstrekking gewerkt op basis van een aangenomen bedrag.
	Vrijwillige gidsen en hulpgidsen mogen 1800 max per jaar krijgen. Ze ontvangen per excursie op basis van uren een vrijwilligersvergoeding.

6 BIJLAGE 2 INFOGRAPHIC

